

Nyolcvan éve született id. Simon Béla

1899. június 10-én, egy asztalos dinasztia tagjaként, Nagyváradon született id. Simon Béla. Nagyapja, apja asztalossegéd, édesanyja alkalmi munkákat vállalt, hogy hat gyermeküket eltarthassák. A mostoha, nehéz körülmények miatt iskolai tanulmányait nem tudta befejezni, s maga is kénytelen munkát vállalni, hogy az I. világháborúban katonai szolgálatot teljesítő apa kereseténél kiegészítse a család anyagi gondjait. A családi hagyományoknak megfelelően pályája nem lehetett más, mint az asztalosszakma, s 1920-ban szabadult fel mint asztalossegéd.

A munkásmozgalom iránti érdeklődését is a szülői indíttatás adja, hiszen apja is aktív részese a mozgalomnak. Az apai és a munkássors hatásaként rendszeresen eljár a Munkáshoztonba, tagja lesz a Munkás Testvér Egyesület ifjúsági csoportjának. A világháború Ot sem kíméli, behívják katonának, ahonnan 1918. tavaszán, látva a pusztítás értelmetlenségét, dezertál, s egy ideig bújálkálni kényszerül. A polgári demokratikus forradalmat sorsátáshoz hasonlóan lelkesen fogadja, s kapcsolatba kerül a Szociáldemokrata Párttal. A Tanácsköztársaság után ismét behívják katonának, de a továbbszolgálatot nem vállalta, leszerelt.

1923-ban újból bekapcsolódik a szociáldemokrata mozgalomba, s még ebben az évben Szegeden tagja lesz a Szociáldemokrata Pártnak. Ezzel egyidejűleg belép a Famunkások Szakszervezetébe, s itt a későbbiek során a szegedi szervezetben vezető funkciót tölt be. Emellett az 1925-ben megalakult Munkásszakszervezetben is mint vezető tag tevékenykedik.

A háború után, az ellenforradalmi rendszerben, a megélhetés, a kenyérkereset, a családfenntartás és a mozgalmi élet köti le minden idejét. Asztalossegédként dolgozik Szegeden különböző helyeken. A nehéz gazdasági helyzet, valamint munkásmozgalmi tevékenysége miatt gyakran volt munkanélküli, illetve kénytelen alkalmi munkákat vállalni.

A válságjelekkel terhes, 1928-as évben a Szegedi Kenderfonógyárban dolgozik, ahonnan a mintegy hét hétig tartó sztrájkban való részvétele miatt elbocsátották. Ezt követően a munkanélküliek keserű kenyerén élt, esetenként tanyai építkezéseken dolgozott, napszámos munkát végzett, havat lapátolt. Ugyanakkor a nehéz körülmények között is következetesen végzi pártmunkáját. 1930-tól 1944. április közepéig a Szociáldemokrata Párt Szeged felsővárosi kerületi szervezetében tevékenykedik, ahol tagja a vezetőségnek is.

Ismeretes, hogy az 1944. március 19-i német megszállást követően Szegeden is fokozódik a fasiszta terror. Betiltják az ellenzéki pártokat, felfüggesztik a szakszervezetek tevékenységét. Április 3-án megkezdődik a kommunista, baloldali szociáldemokrata, demokrá-

tikus, haladó erők letartóztatása, internálása. Id. Simon Béla, az elhurcolást úgy kerülte el, hogy a lebakas vesztélye miatt korábban illegálisban vonult, Algyón rejtőzött el. Ez a helyzet sem

jelentett azonban pihenőt számára. A moszkvai rádió hírei alapján antifasiszta propagandamunkát végzett, hirdette, hogy közel van a felszabadulás órája.

Szeged 1944. október 11-i felszabadulásakor azonnal visszatér a városba, jelentkezik a polgárőrségbe, részt vesz annak munkájában. A felszabadulás, az újjászülés reménye és lehetősége megsokszorozza tenniakaratát. Jól látja, hogy a kibontakozó forradalmi folyamatban a munkásságra kezdődő vezető szerep vár, s amikor a Magyar Kommunista Párt szegedi szervezetének vezetői 1944. november elején felkeresik és felkérlik a Szociáldemokrata Párt helyi szervezetének újjáalakítására a korábbi vezetőket, ezekkel együtt id. Simon Béla is hozzáfog a pártszervezet megalakításához.

Id. Simon Béla, mint a Szociáldemokrata Párt szegedi szervezetének titkára, funkcióját arra használja fel, hogy szorgalmazza a helyreállítás, az újjáépítés feladatainak következetes megoldását. Felismeri, hogy a demokratikus átalakulásnak túl kell haladnia a polgári demokratikus kereteken, s annak tartalmában népi demokratikusnak kell lennie, amely biztosítja a munkásszót, más dolgozó tömegek részére a valóságos forradalmi változások végrehajtását.

A népi demokratikus forradalom megvalósítása, szocialista jellegű továbbfejlődése, a kizárólagos munkásszót, a proletárdiktatúra kivívása szükségessé tette a munkásszót politikai, ideológiai, szervezeti egységeknek a megteremtését. E feladat végrehajtásáért folytatott harcban id. Simon Béla mint párttitkár azok között a baloldali szociáldemokraták között küzd, akik hívei, és szorgalmazói Szegeden is a két munkáspárt helyi szervezeteinek marxista-leninista alapokon való egyesítésének, s együttműködve a kommunistákkal, szembeszállnak a jobboldali egységbontó, leszerelő politikájával.

1948. február 17-én — Marosán György sportcsarnoki beszéde előtt — a szegedi baloldali szociáldemokraták, köztük id. Simon Béla is memorandumot fogalmaztak meg, amelyben követelték a helyi szociáldemokrata szervezet jobbszárnyának felszámolását, s azt, hogy a pártban, s annak vezetésében, csak a munkásegység, a szocializmus megvalósításának, a kommunistákkal való együttműködésnek a hívei maradhassanak meg.

A pártegysítés sikere érdekében a kommunisták és a baloldali szociáldemokraták képviselői 1948. március 18-án megalakították a Nagyszegedi Egységbizottságot, amelynek munkájában id. Simon Béla elvtárs is részt vett. Ezt követően az SZDP szegedi szervezetének következtelen intézkedésére a baloldali nyomására leváltják, s új bizottságot hoznak létre, amelybe id. Simon Bélát is beválasztják.

Mint küldött részt vett a két munkáspárt egyesítő kongresszusán, s az egységes munkáspárt, a Magyar Dolgozók Pártja Nagyszegedi Pártbizottságának tagjává, tömegszervező titkárává választják.

A szakszervezeti — Famunkások Szakszervezete,

Kereskedelmi és Pénzügyi Dolgozók Szakszervezete —, a pártmunka mellett tevékenysége egyéb területen is széles körű. Így az OTI-választmány póttagja, majd a felszabadulás után a Szegedi Nemzeti Bizottság, illetve az SZDP képviselőjeként többérmagával tagja lesz Szeged Város Törvényhatósági Bizottságának, a Városi Tanácsnak, valamint a Tanács mellett működő Közművelődési és Népművelési Szakbizottságnak és az Igazoló Választmányának, amelyekben több éven keresztül végzett eredményes munkát.

1949. és 1959. között, nyugdíjazásáig, a TÚZEP Csongrád megyei Vállalatának igazgatója. Közvetlen, humánus, következetes magatartása kiváltja munkatársai, a dolgozók tiszteletét, szeretetét. E felelősségteljes funkcióban is, nem kímélve erejét, egészségét a társadalmi és közéleti tevékenységben is példamutatóan helytállt. Az ellenforradalom idején fegyveres szolgálatot teljesít a partházban, illetve tagja az MSZMP Szeged Városi Bizottsága Revíziós Bizottságának, a Városi Tanácsnak, a Hazafias Népfőrd városi elnökségének. Nyugdíjas korában, egészen 1966. január 12-én bekövetkezett haláláig, aktívan részt vett a város társadalmi életében. Pártunk és államunk munkáját több kitüntetéssel is elismerte.

Id. Simon Béla elvtárs küzdelmekkel, harcokkal teli, munkás életútja jól példázza a felszabadulás előtti munkássorsot, azt a felfelé ívelő, egyre kiteljesedő pályát, amit a nélkülöző asztalossegéd a forradalmi eszmék és mozgalom, a felszabadulás nyomán kibontakozó forradalmi folyamat, a szocialista rendszer létrehozása és fejlődése viszonyai között Ő is, s még sokan mások megtettek. Mint harcos, baloldali szociáldemokrata szükségserűen jut el a kommunistákkal való szoros együttműködés felismeréséhez, megvalósításához. Azok közé tartozott, akik beteljesedni látták a forradalmi szocialista eszme megvalósulását, cselekvő részese volt a munkásszót egysége megteremtésének, a dolgozó népi társadalmi felemelkedésének, a szocialista Magyarország kialakításának. Egyénisége, élete, munkája nemcsak tudatunkban, emlékeinkben, hanem megvalósult szocialista társadalmunkban is tovább él.

Dr. Fehér István

Egy zacskó földieper

Bő sugarakban szinte egyszerre, három katonát a gyakorlóterre. A katonák homlokán izzadságcseppek gyöngyöztek, s hulltak a száraz földre. A foglalkozáson a tüzelőállás kiépítését és berendezését gyakorolták a katonák. A percek múltak, az átlagbőr mind mélyebbről hozták fel a földet. És földiepret.

Retrospektív kiállítás a Műcsarnokban

Az őszi tárlatok negyedszázada

Az elmúlt év őszen 25. alkalommal rendezték meg Hódmezővásárhelyen, a Tornyai János Múzeumban az őszi tárlatot, az alföldi festészet, a realista képzőművészet seregszemléjét. A negyedszázados jubileum adta az alkalmat a visszatekintésre, a magyar képzőművészet e fontos és rangos ágának megemlékezésére, az eredmények fölterképezésére.

Tegnap, pénteken este Budapesten a Műcsarnokban retrospektív kiállítás nyílt, mely összegezi és bizonyítja a vásárhelyi képzőművészet eredményeit, fejlődését. Hasonló jellegű visszatekintésre már két alkalommal sor került, 1964-ben az első tíz év összegzéséeként, 1974-ben a 20. évfordulón. A huszonöt éves összegző kiállítás a Műcsarnok összes termeiben látható. A huszonöt, őszi tárlaton eddig mintegy 5200 mű került közönség elé, ebből mintegy hatszáz alkotás látható a tíz kiállítóteremben. A történetiségnek is eleget tettek — közzétették a negyedszázad teljes műtárgy-

listáját, ezentúl a katalógus tartalmazza a 148 alkotó rövid életrajzát, fényképportróját, aláírását és egy kiállított művének reprodukcióját is.

A tárlat tegnap esti megnyitása művészeti életünk jelentős eseménye volt. A retrospektív kiállítást dr. Tóth Dezső akadémikus, kulturális miniszterhelyettes nyitotta meg. Az eseményen közreműködött Bessenyei Ferenc Kossuth-díjas kiváló művész, valamint az ünnepi kamarazenekar. Az ünnepélyes megnyitáson az érdeklődők népes táborában ott volt Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, dr. Kornidesz Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezetője, dr. Koncz János, az MSZMP Csongrád megyei pártbizottságának titkára, Szabó G. László, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese, Bányainé dr. Birkás Mária, a Szeged városi tanács elnökhelyettese, dr. Szalontai József, a hódmezővásárhelyi városi pártbizottság első tit-

kára, dr. Csatornai Antal, a hódmezővásárhelyi tanács elnöke, valamint Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének elnöke. A kiállítást dr. Kratochvíl Ferenc művészettörténész és dr. Dömötör János művészettörténész, a vásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója rendezte. Az őszi tárlatok negyedszázados jubileuma alkalmából rendezett retrospektív kiállítás Budapesten a Műcsarnokban július 22-ig tekinthető meg.

Mint arról lapunkban már beszámoltunk, Szentendrén a Pest megyei művelődési központi kiállítóteremben a napokban nyílt meg a fiatal hódmezővásárhelyi festőművész, Csikós András önálló kiállítása. Tegnap, pénteken délután a tárlatot megtekintette Győri Imre, az MSZMP Központi Bizottságának titkára, dr. Koncz Jánosnak, a megyei pártbizottság titkárnak és Szabó G. Lászlónak, a megyei tanács elnökhelyettesének kíséretében.

Tanácsülés Mórahalmon

Mórahalom nagyközség tanácsa tegnap, pénteken, a művelődési házban ülésezett. A testület megvitatta és elfogadta az oktató-nevelő munkáról, a nőpolitikai határozat érvényesüléséről, a mezőgazdaság irányításáról szóló beszámolókat. Végül előterjesztésekre és interpellációkra került sor.

A nagyközség tanácsa az oktató- és nevelőmunkát jónak értékelte. Az iskolaigazgató beszámolójából azonban kiderült, hogy milyen gondokat szeretnének mielőbb megoldani Mórahalmon. Az óvodák kihasználtsága 127 százalékos, 36 gyermeket nem tudtak felvenni. Az óvoda épülete túlszűkült és nem mindenben felel meg a korszerű oktatás és nevelés feltételeinek. A nagyközség területén két iskolaegység van és a külterületről igen sok diák jár be. A felső tagozatban szaktantermes oktatás folyik és a pedagógusok felkészültsége megfelelő. A

köztudás-politikai határozat érvényesülését a tanács fontos feladatának tekinti. A határozatnak megfelelően gondoskodik valamennyi nevelési és oktatási intézmény működtetésének feltételéről, illetve a körülmények javításáról. A tegnapi ülésen a tanács sorra vette azokat a teendőket, amelyeket minél előbb meg kell valósítani, hogy az oktató-nevelő munka színvonala emelkedjen.

A nagyközségi tanács azt is felmérte, hogy a nőpolitikai határozatokat miként hajtják végre. A testület megállapította, hogy a nők átlagbőr még mindig nem azonos a férfiakéval, ennek azonban alapvető oka, hogy a nők között kevesebb a szakképzett dolgozó és a nehéz fizikai munkát a férfiak végzik. A nők változatlanul az alacsony bérű állásokat

töltik be. Ebből is következik, a jövőben is nagyobb gondot kell fordítani a nők iskolai, szakmai és politikai képzettségének fejlesztésére. Az elmúlt esztendő annyiban sikeres, hogy a középiskola levelező tagozatán a 39 hallgató közül 22 nő kapott bizonyítványt. A testületi ülésen többen hangsúlyozták, hogy a munkahelyi vezetőknek mindent meg kell tenni azért, hogy a nődolgók érdekelve legyenek az alapfokú képzettség megszerzésében, illetve a szakmai továbbfejlődésben.

A testület örömmel állapította meg, hogy a munkaügyi feltételek között a korábban meglevő különbségek csökkentek, a munkakörülmények javultak. Eredményként lehet elkönyvelni, hogy a Homoktúra Szakszervezet beruházásában, a konzervtelepen szociális létesítmény épült. Az is dicséretes, hogy a Vörös Október Ter-

melőszövetkezet télen a növénytermesztésben dolgozó nőknak hagyományos munkát biztosít. A nagyközségben több intézkedés történt, hogy a kereskedelemben dolgozók nők munkája is könnyebb legyen. Például az önkiszolgáló üzletekben bevezették a konténeres szállítást. A háziasszonyok örömeire az ipari, kereskedelmi szolgáltatások színvonala tovább emelkedett. Az eddiginél nagyobb a kínálat az üzletekben, a mirelit, a konzerv, tej és tejtermékekből. Az új nyitvatartási rend megállapításánál jobban figyelembe vették a lakosság igényeit és a kereskedelmi dolgozók érdekeit is.

Mórahalom nagyközség tanácsa határozatában felhívja a helyi társadalmi, gazdasági szervek vezetőit, hogy a nőpolitikai határozatok végrehajtásával a jövőben még nagyobb figyelemmel foglalkozzanak.

Koncert vagy aréna

A hír megelőzte az afrikai együttes érkezését. A világranglistán előkelő helyet elfoglaló Osibisa rockzenekar jövelete országserzet felizgatta a kedélyeket. Szeged utcáin is megjelentek a plakátok — Kecskeméten fellépnek. És fellépnek. Nem is akármilyen körülmények között.

A kecskeméti Széktől stadionban a hazai rockerek közel tízezer tábora várta a világhírű együttest. Majd megkezdődött az előadás. Rendkívül furcsa volt a szituáció. A szervezés csodája: szinte minden néző madártávlatból láthatta az afrikai zenészeket, mert a pályára senkinek sem lehetett lépni. Sokan távcsövel nézték az együttest, amely a futballpálya végén az egyik kapu helyén összetakolt emelvényen musorozott. Így szinte semmit nem lehetett élvezni csodálatos előadásukból. Aztán a zenészek próbáltak a lehetetlen helyzetben változtatni. Beintették a közönséget.

A tízezer fiatal egyszerre megindult. Elsőpörtek a rendezőket. A rendezők ekkor kikapcsolták az áramot. Az együttes visszavo-

nult az autóbuszába, a hallgatóság hamarosan a helyére. Úgy nézett ki, vége a koncertnek. De mégis visszajött az Osibisa. Azonban a nézőkkel már nem lehetett bírni. Egyenként vagy csoportosan befutottak a pályára és szabályos futóverseny kezdődött a fiatalok és a rendezők között. A zenekar szinte mellékes volt ebben a nem mindennapi arénában. Amint teljesen besötétedett, elszabadult a pokol. A nézőterről sörösuvegek repültek a pályára, majd a tömeg újból elsőpörte a rendezőseget.

A nagy aréna alatt az Osibisa rendíthetetlenül muzsikált, mintha semmi sem történt volna. Végül következett az udvariasság: „Thank you very much!” (Nagyon köszönöm). Ami biztos, nem a rendezőknek szólt. Mert aki a 60 forintost belépőt leszurkolta, nem azért fizetett, hogy 500 vagy ezer méteres távolságból pislogjon kedvenceire. A lehetetlen rendezés miatt — nem sok kellett hozzá — majdnem botrányba fulladt az előadás, ami nem öregbítette volna a magyar könnyűzenei koncertek hírnevét.

H. M.

Bracsok István